

Aan

Minister

nota

Beantwoording kamervragen Kahraman (NSC)
inzake het nieuwsbericht "Enterse Zomp vaart
door de 'Amazone van Twente', maar dreigt kopje
onder te gaan door nieuwe regels".

TER BESLISSING

Datum

18 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/220758

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Beslistermijn

01-09-2025

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Door het lid Kahraman (NSC) zijn vragen gesteld over het bericht "Enterse Zomp vaart door de 'Amazone van Twente', maar dreigt kopje onder te gaan door nieuwe regels". Met bijgevoegde kamerbrief wordt antwoord gegeven op deze vragen. Ook in de media is aandacht voor dit onderwerp.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de beantwoording en de brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

Op 1 juni jl. is de implementatie van de Richtlijn beroepskwalificaties voor de binnenvaart in de Nederlandse regelgeving volledig afgerond (hierna: kwalificatierichtlijn). De wijziging van de Binnenvaartregeling¹, die op die datum in werking is getreden, heeft vooral consequenties voor de rondvaartsector. Voor open rondvaartboten is een nieuw vaarbewijs ingevoerd. Voor het behalen van dit vaarbewijs geldt een overgangstermijn van 3 jaar.

De richtlijn is uitsluitend van toepassing op het bedrijfsmatig vervoer van meer dan 12 personen. Pleziervaartuigen en vervoer van minder dan 12 personen vallen niet onder kwalificatierichtlijn en ook niet onder de nieuwe regels voor de rondvaartsector. In die zin valt kleinschalige, recreatieve vaart niet onder de nieuwe regels.

De kwalificatierichtlijn schrijft voor dat schippers van passagiersschepen (schepen die ingericht zijn voor het vervoer van meer dan 12 personen) dienen te beschikken over een Kwalificatiecertificaat schipper, dit is een certificaat op MBO-3 niveau. Onder voorwaarden biedt de richtlijn echter een mogelijkheid om een afwijkend certificaat af te geven, wanneer dit een gelijkwaardig veiligheidsniveau biedt.

Vóór 1 juni jl. hoefden schippers van open rondvaartboten alleen te beschikken over een klein vaarbewijs. Een klein vaarbewijs is te behalen door het afleggen van alleen een theoretisch examen. Er kan echter niet gesteld worden dat dit een aan het Kwalificatiecertificaat schipper gelijkwaardig veiligheidsniveau biedt.

¹ Stcrt. 2025, 14004

Voor rondvaartboten werd door IenW de eis van het hebben van een Kwalificatiecertificaat schipper echter wel te zwaar gevonden en is gebruik gemaakt van de mogelijkheid een afwijkend certificaat af te geven. Daarom heeft het CBR in opdracht van IenW een nieuw certificaat ontwikkeld. Daarbij is gezocht naar een balans tussen enerzijds de kenmerken en mogelijkheden van de sector en anderzijds de eis van de richtlijn, dat een gelijkwaardig veiligheidsniveau geboden moet worden.

De open rondvaartboten sector is zeer divers. Het gaat hierbij om rondvaartboten in de grachten van verschillende steden, maar ook om rondvaartboten in onder andere de Keukenhof, Giethoorn, Oudewater, Kinderdijk en dus ook om de Enterse Zomp. Een deel van deze rondvaarten wordt verzorgd door vrijwilligers. De sector is dus divers, maar de gemeenschappelijk factor is dat tegen betaling (bedrijfsmatig) groepen mensen worden vervoerd. Deze mensen mogen verwachten, dat hen een minimumveiligheidsniveau geboden wordt, of dit vervoer nu wordt uitgevoerd door vrijwilligers of door betaalde krachten.

Bij het nieuwe vaarbewijs is zoveel mogelijk rekening gehouden met de kenmerken en mogelijkheden van de sector. Door IenW en het CBR zijn daartoe verschillende werkbezoeken afgelegd. Ook in Zutphen, waar onder andere met vertegenwoordigers van de Enterse zompen is gesproken. Deze werkbezoeken hebben geleid tot aanpassingen van de eisen, ook om de overgang voor de sector zo soepel mogelijk te laten verlopen en de kosten zo laag mogelijk te houden. Zo kan de opleiding (inclusief de eerste twee praktijktoetsen) door de organisatie zelf op de eigen locatie worden verzorgd met een door het CBR goedgekeurd opleidingsplan. Voorts is er een overgangsregeling voor bestaande schippers. Wanneer zij kunnen aantonen over voldoende vaartijd te beschikken, kunnen zij direct het laatste praktijkexamen af leggen. Ook dit laatste praktijkexamen (dat onder toezicht van het CBR dient plaats te vinden) kan in het eigen vaargebied plaatsvinden.

Tenslotte is een overgangstermijn van 3 jaar opgenomen. Bij het nieuwe vaarbewijs voor de open rondvaartboten is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid die de Richtlijn biedt en is op verschillende manieren getracht de kosten zo laag mogelijk te houden.

De laatste jaren is er zowel maatschappelijk als politiek veel aandacht voor het bedrijfsmatig vervoer van passagiers. Dit naar aanleiding van een aantal ongevallen die zich hebben voorgedaan op onder andere historische zeilschepen en watertaxi's. De Onderzoeksraad heeft deze ongevallen onderzocht en stelt in een van de rapporten het volgende:

*"Bij personenvervoer zijn de passagiers voor hun veiligheid in grote mate afhankelijk van degene die de dienst aanbiedt. Dit is ook het geval bij personenvervoer over water. Bij het betalen voor vervoer mag van de aanbieder verwacht worden dat deze binnen de redelijkheid de veiligheid van de passagiers waarborgt. In Nederland moeten passagiers daarop kunnen vertrouwen"*²

De Onderzoeksraad ziet daarbij ook een rol voor de overheid door het stellen van minimumveiligheidsregels.

Datum

18 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/220758

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir. Maritieme Zaken

Afd. Binnenvaart en

Vaarwegen

Aan

de Minister

Bijlage(n)

3

² OVV Rapport: Aanvaring van een watertaxi met een havenrondvaartboot, Pagina 7 (<https://onderzoeksraad.nl/onderzoek/aanvaring-watertaxi-met-havenrondvaartboot-op-de-nieuwe-maas-rotterdam/>).

Krachtenveld

Voor de open rondvaart sector is de invoering van het nieuwe vaarbewijs een grote overgang omdat voorheen de schippers alleen hoefden te beschikken over een klein vaarbewijs dat te behalen was met enkel een theoretisch examen. Voor de gehele sector betekent het extra kosten voor het behalen van het nieuwe vaarbewijs. Getracht is deze zo laag mogelijk te houden.

De Kamervragen betreffen specifiek de situatie van de Enterse Zomp. Daarbij wordt ook gerefereerd aan een brief aan IenW van de burgemeesters van de gemeentes Wierden, Rijssen-Holten en Hellendoorn. In de brief wordt gevraagd om in de regelgeving, met het oog op behoud van het erfgoed, ruimte te creëren voor historische vaartuigen zoals de Enterse zomp.

Bij het opstellen van de eisen voor het vaarbewijs voor de open rondvaartboten is zoals hierboven aangegeven al rekening gehouden met historische schepen, als de Enterse zomp. Uiteindelijk gaat het ook hier echter om vervoer van groepen personen, die ook op dit type schepen op een minimum-veiligheidsniveau moeten kunnen rekenen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Bij de vaarbewijzen voor rondvaartboten wordt onderscheid gemaakt tussen 2 typen rondvaartboten: rondvaartboten van het Amsterdams grachtentype en open rondvaartboten.

Voor rondvaartboten van het Amsterdams grachtentype bestond al een speciaal vaarbewijs. Dit vaarbewijs is vrijwel ongewijzigd overgenomen in de nieuwe regelgeving. De eisen voor dit vaarbewijs zijn zwaarder dan die voor open rondvaartboten, omdat met dit vaarbewijs en met deze schepen, wanneer de vaarwegbeheerder daar toestemming voor heeft gegeven, ook op zone 3 wateren gevaren mag worden. Dit betreft bijvoorbeeld het IJ in Amsterdam.

Het vaarbewijs voor rondvaartboten van het Amsterdams grachtentype is als uitgangspunt genomen voor het vaarbewijs voor de open rondvaartboten. De eisen voor de open rondvaartboten zijn minder zwaar, ook omdat hiermee alleen op zone 4 wateren gevaren mag worden.

Datum

18 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/220758

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir. Maritieme Zaken

Afd. Binnenvaart en

Vaarwegen

Aan

de Minister

Bijlage(n)

3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief.	Antwoord op Kamervragen.
2.	Artikel Tubantia d.d. 18 juli 2025	Interviews schipper Enterse Zompen
3.	Brief Gemeente Wierden van 24 juni 2025 inzake Ontheffing Binnenvaartwet Enterse Zomp	Verzoek van de Burgemeesters van de Gemeentes Wierden, Rijssen-Holten en Hellendoorn om in de regelgeving ruimte te creëren voor historische vaartuigen.

Datum
18 augustus 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/220758

Opgesteld door
DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir.Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Aan
de Minister

Bijlage(n)
3